

פרק חמישי - הוציאו לו

דף נז

הזאה על הפרוכת, מקרים שהדמים התערבבו

1. לדעת חכמים: לא היו מזים על הפרוכת עצמה אלא באוויר כנגד הפרוכת. אולם רבי אלעזר ברבי יוסי העיד שראה את הפרוכת ברומי והיו עליה טיפי דמים.
2. אם נתערבו הדמים של הפר בדמים של השעיר לפני שהתחיל את ההזאות שבפנים נותן אחת למעלה ושבע למטה לשם פר ואז נותן אחת למעלה ושבע למטה לשם שעיר. וכן אם נתערבו הדמים לאחר שנתן של פר למעלה, אז נותן שבע למטה לשם פר ואז אחד למעלה ושבע למטה לשם שעיר.
3. אם נתערבו הכוסות ואינו מכיר איזה כוס של פר ואיזה של שעיר נותן מהכוס האחד וחוזר ונותן מהכוס השני וחוזר ונותן שוב מהכוס הראשון, וכך יוצא שהוא בטוח נתן את דם הפר לפני דם השעיר.
4. אם נשפכו קצת דמים מהמזרק של דם הפר וקצת דמים מהמזרק של דם השעיר לתוך מזרק שלישי, אזי הוא מזה מהמזרקים של דם הפר והשעיר שלא נתערבו. הסתפקו בגמרא אם הדמים המערובים שבמזרק השלישי דינם כשיריים שהולכים ליסוד המזבח או שדינם כדמים דחויים שהולכים לאמה שהרי לא הזו מכלי זה ואף לא יכלו להזות ממנו משום שמערובים בו דם הפר ודם השעיר.
5. לאחר הזאת דם הפר ודם השעיר היה נותן מהדם על קרנות מזבח הזהב. לדעת רבי יאשיה (וכן דעת משנתנו) מערבים את דם הפר עם דם השעיר שנאמר 'אחת בשנה' ונותנים על קרנות המזבח. לדעת רבי יונתן היה נותן מדם הפר והשעיר כל אחד בנפרד משום שנאמר 'מדם הפר ומדם השעיר'.

דף נח

ספיקות בדיני חציצה בכלי שרת, נתינת הדם על קרנות המזבח

1. רמי בר חמא הסתפק: אם הניח מזרק בתוך מזרק וקיבל בו את הדם, האם העבודה כשרה? האם זה חציצה או שאינו חציצה משום שזה מין במינו. ויש אומרים: הצד של רמי בר חמא לפסול הוא משום שאין דרך שירות בכך. פשטו שכן דרך שירות בכך.
2. עוד הסתפק רמי בר חמא: הניח סיב בתוך המזרק וקיבל בו את הדם האם חוצץ כפי שתמיד מין בשאינו מינו חוצץ או שאינו חוצץ משום שהדם מחלחל דרך הסיב ועובר ומגיע לדופן המזרק. יש אומרים שפשט רב חסדא שבדם זה כשר אבל בקומץ פסול משום שהקומץ אינו עובר דרך הסיב לתוך הכלי.
3. משנה: ויצא אל המזבח אשר לפני ה' (ויקרא טז, יח) זה מזבח הזהב. התחיל מחטא ויורד. מהיכן הוא מתחיל? מקרן מזרחית צפונית, צפונית מערבית, מערבית דרומית, דרומית מזרחית. מקום שהוא מתחיל בחטאת על מזבח החיצון, משם היה גומר על מזבח הפנימי. רבי אליעזר אומר, במקומו היה עומד ומחטא, ועל כולן היה נותן מלמטה למעלה, חוץ מזו שהיתה לפניו, שעליה היה נותן מלמעלה למטה. הנה על טהרו של מזבח שבע פעמים, ושיירי הדם היה שופך על יסוד מערבי של מזבח החיצון, ושל מזבח החיצון היה שופך על יסוד דרומי. אלו ואלו מתערבין באמה ויוצאין לנחל קדרון. ונמכרין לגננין לזבל, ומועלין בהן
4. בפר הבא על כל המצוות הכהן היה עומד חוץ למזבח (בצד מזרחו של המזבח) ומזה על הפרוכת. לעומת זאת בפר יום הכיפורים היה עומד הכהן בצד מערב של מזבח ומזה על הפרוכת. כך למדו מהפסוקים.
5. לדעת רבי יוסי הגלילי והתנא של משנתנו כשהיה נותן את הדם על מזבח הזהב היה מתחיל בקרן מזרחית צפונית, ממשיך לצפונית מערבית וכן הלאה דרך ימין. לדעת רבי עקיבא היה מתחיל בקרן מזרחית דרומית, ואחר כך בקרן דרומית מערבית וכן הלאה.

6. **ביאור המחלוקת: רבי יוסי הגלילי סבור** שהייתה רק פרוכת אחת עם פתח בצד צפוננו. לכן התחיל מול הפתח ומשם המשיך דרך ימין. **רבי עקיבא סבור** שהיו שתי פרוכות, והפתח של הפרוכת החיצונית הייתה בצד דרום. לכן התחיל בקרן מזרחית דרומית. ולדעתו לא פנה לימין משום שצריך לחזור קודם לקרן שעבר עליה ביציאה מקודש הקודשים. ויש אומרים שמשום שהיה מקיף ביד ולא ברגל לא היה צריך לפנות לימין משום שלא למדנו שצריך לפנות לימין אלא בהקפה ברגל.

דף ס

סדר העבודה ביום כיפור מעכב

1. **משנה:** כל מעשה יום הכיפורים האמור על הסדר, אם הקדים מעשה לחבירו, לא עשה כלום. הקדים דם השעיר לדם הפר, יחזור ויזה מדם השעיר לאחר דם הפר. ואם עד שלא גמר את המתנות שבפנים נשפך הדם, יביא דם אחר ויחזור ויזה בתחילה בפנים. וכן בהיכל, וכן במזבח הזהב, שכולן כפרה בפני עצמן. רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים, ממקום שפסק, משם הוא מתחיל.
2. **לדעת רבי יהודה** הכלל שבכל עבודת יום כיפור אם עשה שלא כסדר לא עשה כלום נאמר רק בעבודה שנעשית בבגדי לבן בפנים. בעבודות שנעשות בבגדי לבן בחוץ אין הסדר מעכב. **לדעת רבי נחמיה** הסדר מעכב בכל העבודות שנעשות בבגדי לבן בין בפנים ובין בחוץ. **לכל הדעות** אין הסדר מעכב בעבודות שנעשות בבגדי זהב. נחלקו בדרשת הפסוקים.
3. **אמר רבי חנינא:** קטורת שחפנה לפני שחיתו של פר לא עשה ולא כלום. דברי רבי חנינא מסתדרים אף לפי שיטת רבי יהודה שבעבודות בבגדי לבן בחוץ אין הסדר מעכב, שהחפינה נחשבת עבודת פנים, משום שהיא נעשית עבור הקטרת הקטורת בקודש הקודשים.

דף סא

שינוי סדר העבודה, דין עבודה שנעשתה מקצתה

1. **אמר עולא:** שעיר ששחטו קודם מתן דמו של פר לא עשה ולא כלום, משום ששינה מסדר העבודה.
2. מבואר במשנה שלדעת רבי אלעזר ורבי שמעון אם נשפך הדם מביאים פר אחר וממשיכים מאיפה שפסק. לדעת חכמים (רבי מאיר) מתחילים מתחילת המתנות של אותו מקום שנמצא בו. הם נחלקו בביאור הפסוק 'מדם חטאת הכיפורים אחת בשנה'.
3. למדנו במשנה מובא שלדעת רבי אליעזר עומד במקומו ומחטא. על כל הקרנות נתן מלמעלה למטה חוץ מהקרן שבאלכסון שנתן מלמעלה למעלה. זה דעת רבי אליעזר לפי רבי מאיר. אולם דעת רבי אליעזר לפי רבי יהודה שעשה הפוך: על כולם הוא נתן מלמעלה למעלה חוץ מהקרן שהייתה לפניו ממש שנתן מלמעלה למטה כדי שלא יתלכלכו בגדיו.
4. למדנו במשנה שהזה מהדם על 'טהרו' של מזבח. הכוונה היא על גבי המזבח במקום הגלוי (טהרו- מלשון 'כעצם השמים לטהר') של המזבח ללא אפר הקטורת.
5. למדנו מהפסוק שבאותו מקום במזבח שסיים לתת את מתנות הדם בקרנות, שם נתן על גגו של המזבח את הדם. נחלקו אם זה היה בקרן צפונית מזרחית או דרומית מזרחית. (ראה מחלוקת בדף הקודם בעניין זה).
6. **לדעת המשנה** שיירי הדם של מזבח הזהב היה שופך על יסוד המערבי של מזבח החיצון שנאמר 'אשר פתח אהל מועד' והצד המערבי הוא הצד הסמוך לו ביציאתו מההיכל. למדנו מכך שגם שיירי הדם של מזבח החיצון היה נותן בצד הסמוך לו בירידתו מהכבש ולכן היה שופך על יסוד דרומי של המזבח.
7. **עוד שתי דעות יש** במקום שפרכת השיריים: רבי שמעון: זה וזה (שירי הדם של מזבח הזהב וכן שיירי הדם של מזבח החיצון) היה שופך על יסוד דרומי. רבי ישמעאל: זה וזה היה שופך ביסוד מערבי. בסופו של דבר תלמידי רשב"י משכו את רבי ישמעאל לומר כדבריהם.

לרבי מאיר: הכוונה לחטאת אחת לרבי שמעון ולרבי אלעזר:
הכוונה לחיטוי אחד.

3. כעין אותו מחלוקת בהזאות ביום כיפור כך נחלקו אף במקרה שנשפך לוג השמן של המצורע, לדעת רבי מאיר מתחיל מתחילת השלב שפסק. לדעת רבי אלעזר ורבי שמעון מתחיל ממקום שפסק.

4. אשם מצורע ששחטו שלא לשמו צריך להביא אשם אחר, לדעת רב חסדא אי אפשר להביא קרבן אחר משום שנאמר 'אתו'. לכן אין לו תקנה. אולם לדעת רבי יוחנן שאלה זאת תלויה במחלוקת תנאים. (לרבי מאיר עבודה שלא נגמרה כמאן דליתא דמיא ויכול להביא אשם חדש וייחשב שיש רק אשם אחד. אולם לרבי אלעזר ורבי שמעון אין תקנה כי עבודה שנעשתה מקצתה כמאן דאיתא דמי ונחשב כשני אשמות.

5. כאשר דם הפר או השעיר נשפך וצריך להביא פר או שעיר חדש לדעת רבי אלעזר ורבי שמעון כל הפרים והשעירים שנשפך דמם והביאו אחר במקומם מטמאים בגדים ונשרפים על בית הדשן. לדעת חכמים רק האחרון מטמא בגדים ונשרף על בית הדשן הואיל וגמר בו את הכפרה.